

39.7.1; 54b (משנה א) → 56a (אבל טמא טומאת רקב)

1. והנדה בנדתה והזב את זובה לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם טמאה: ויקרא טו, לג
 2. ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדתה וכל הנגע בה יטמא עד הערב: ויקרא טו, יט
 3. כל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא וכל הפלי אשר ישב עליו יטמא: ויקרא טו, ד
 4. ואם על המשכב הוא או על הפלי אשר הוא ישבת עליו בנגעו בו יטמא עד הערב: ויקרא טו, כג
 5. וכל הנגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב והנושא אותם יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טו, י
 6. או איש אשר יגע בכל שרץ אשר יטמא לו או באדם אשר יטמא לו לכל טמאתו: ויקרא כב, ה
 7. וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: במדבר יט, טז
 8. דברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא: ויקרא טו, ב
 9. וכי ירק הזב בטהור וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טו, ח
 10. האכלתם לחם דמעה ותשקמו בדמעות שלישי: תהלים פ, ו
 11. הן עם קלביא קום וכארי יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישפה: במדבר כג, כד
 12. ואמר אליה השקיני נא מעט מים כי צמאתי ותפתח את נאוד החלב ותשקהו ותכסהו: שופטים ד, יט
 13. וזאת תהיה טמאתו בזובו רר בשרו את זובו או החתים בשרו מזובו טמאתו הוא: ויקרא טו, ג
 14. אלה הטמאים לכם בכל השרץ כל הנגע בהם במתם יטמא עד הערב: ויקרא יא, לא
 15. וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנגע בנבלתה יטמא עד הערב: ויקרא יא, לט

- I טומאה דם נדה and בשר המת and דם נדה and all other sources of טומאה
- a distinction between נדה and בשר המת and דם נדה and all other sources of טומאה whether moist or sere
- i Dissent: יוסי ר' puts בשר המת into "needs to be revivable" category (see [b])
- b All others: זוב, saliva, spit, שרץ, נבלה, ש"ז – only מטמא if moist
- i ז"ש: per requirement to be מזריע; נבלה – כי ימות (v. 15) – as it was when it died (others sourced *in situ*)
- ii But if: they could be soaked and "revived" – still מטמא though dry
- iii Process of soaking: lukewarm water for 24 hours
- II טומאת דם נדה
- a v1: compares her מדוה with her – just as she is טמאה, so her דם is טמא
- i sere: ר' יצחק – from יהיה (v. 2) however it is
- ii Challenge: perhaps this is only if it was moist and then dried out – what of דם that came out dry?
- iii Further: נדה גב: א – הפלה which, if soaked melts is טמא (as נדה/זבה) – what is the source for that?
- 1 Answer: יהיה (v. 2) extends to these cases
- iv proposal: just as she generates מושב ומושב, so טומאת משכב ומושב, so her דם should generate מושב ומושב
- 1 challenge: דם isn't a thing that sits or reclines
- 2 block: neither is מנוגעת אבן (brick from house afflicted by נגעים), yet we need the מיעוט of v. 3 to exclude it
- (a) answer: parallel מיעוט (v. 4) limits מושב ומושב to the נדה herself, not her דם
- (b) and: טומאה (of טומאה) אבן מסמא is excluded via אותם (v. 5)
- III Source for בשר המת generating טומאה though dry
- a v. 6 ד"ל. v. 6 – לכל טומאתו means anything that comes from the מת
- b ד"ל יוחנן v. 7 – compares אדם to bone; just as bones are dry, so בשר המת, though dry, is מטמא
- i Consequential difference: if it is brittle and breaks into flakes (ר"ל – still מטמא)
- ii Challenge (to ר"ל): ruling that בשר המת that breaks into small pieces is טהור
- 1 Answer: in that case, it was ground up and became dirt
- iii Challenge (to both): א – אהלות גב: א – any part of the מת is מטמא, except for teeth, hair or nails; but if still connected, they are מטמא
- 1 דאב"א: just like a bone; a bone is born with him, so too these are excluded as they grow in later
- (a) Block: hair and nails are born with him
- 2 דאב"א: like bone – born with him and doesn't grow back (teeth come later; hair and nails grow back → not מטמא)
- (a) Challenge: skin replenishes itself, yet a flayed animal is טריפה (per חכמים גב: א – חולין) and even חכמים ruled that way because the exposure kills it, but it certainly replenishes
- (i) Yet: (ibid ב: ט) – human skin is considered equivalent to flesh (for טומאה)
- (ii) Defense: טריפה explained (חולין קכב) that מה"ת, skin is טהור; precaution against misuse of dead person's skin
- (b) Variation: skin does not replenish itself, yet חכמים regard as טריפה; and even ר"מ מכשירי is only because the flesh cools off and it heals, but the skin certainly doesn't grow back; ועולא's explanation supports this
- (i) Answer: טריפה's statement was about the סיפא (of ב: ט) – if they walked over pelts – טהורים, except האדם עור
1. And: טריפה explained the reason for that distinction as grounded in the consideration above
- (c) Challenge: flesh replenishes itself – yet is טמא
- (i) Answer (מר בר ר' אשי): skin doesn't fully replenish itself – becomes scar tissue

IV Source for זוב (as טמא, but only moist, per v. 13)

- a v8: indicates that the זוב itself is טמא
- i *Challenge*: verse should be unnecessary – we could infer via ק"ו; if it causes others to be טמא (זוב), certainly it is טמא
 - 1 *Block*: שיעיר המשתלח generates טומאה (to escort) but it remains טהור → verse needed
 - ii *Question*: this only gives us טומאת מגע, how do we know to extend it to טומאת משה? (perhaps it is like שרץ)
 - 1 *Answer*: verse not needed for מגע – זוב is no worse than ש"ז; verse needed for טומאת משה
 - 2 *Proposal*: perhaps משה is אדם → מטמא אדם; but מגע is only אדם, מטמא אדם, but not בגדים (modeled after נבלה)
 - (a) *Rejection*: per אחרים – v. 1 compares זב to his זוב; just as זב's מגע::משה, so too with his זוב (מגע::משה)
 - (i) *Question*: once we have v. 1, what does v. 8 add?
 - (ii) *Answer*: without v. 8, סד"א, based on counter-model of שיעיר המשתלח, that זוב isn't טמא at all
 - (iii) *And*: we would have interpreted v. 1 as a count towards 3 ראיות זוב, ראיית 3 זוב, זוב, זוב and 3rd is like נקבה באונס (מטמא באונס)
 1. *But*: once we have v 8, we understand the added reading in v. 1

V Source for רוק (spit – only moist, per v. 9)

- a v9: but it must touch the טהור (and we don't infer רוק::רוק from חליצה)
- i *and*: וכי extends to saliva, phlegm and mucus,
 - ii *proposal*: perhaps it is only במגע בטמא, but not במשא – like שרץ
 - 1 *rejection* (ל"ל): בדבריי – בטהור – whatever is in the טהור's hand (משא) is now טמא
 - iii *Proposal*: perhaps משה is אדם → מטמא אדם; but מגע is only אדם, מטמא אדם, but not בגדים (modeled after נבלה)
 - 1 *rejection* (ל"ל): בדבריי – בטהור – that which is טהור elsewhere (נבלה) is טמא in this case
 - iv *proposal*: perhaps it should be regarded like משה דשרץ (not מטמא)
 - 1 *rejection*: then it would have stated וכי ירוק הזב באדם, it stated בטהור to teach both
- b *extension to מי האף*: definition
- i דב must be expelled via the mouth
 - 1 *reason*: impossible not to include some saliva
 - ii ד' יוחנן even if expelled via the nose
 - 1 *Evidently*: he holds that the nose is a מעיין and the תורה included it here
 - 2 *Challenge* (to רב): why not include tears? (per his observation that poison placed on eye may blind but he can expel via mouth [*contra* לוי, who thinks it will kill] → possible to exude eye-liquid via mouth as well)
 - (a) *Answer*: רב only meant that the poison can come out through mouth, not teardrop
 - 3 *Challenge*: בריתא listing 9 liquids of זב:
 - (a) *Fully* טהור: sweat, foul dampness and diarrhea
 - (b) *מטמא טומאת משקין* (if רביעית): tears (v. 10), wound-blood (v. 11), mother's milk (v. 12)
 - (c) *מטמא כאב הטומאה*: זוב, spit and urine
 - (i) *Note*: מי האף aren't listed here
 - (ii) *Observation*: this works for רב, as only sometimes does it come out via mouth
 - (iii) *But*: for ר' יוחנן, ר' should be listed
 1. *Answer*: saliva and phlegm were also omitted; rather, it listed רוק and included all that come with it
 - (iv) *Note*: urine is inferred from v. 13 – וזאת – ק"ו – (from רוק, which comes from טהור) defeated by מפי האמה
 1. *Note*: דם היוצא מפי האמה is טהור via exclusion from v. 8
 2. *Criteria*: must be balled up before coming out (like urine, זוב)
 - a. *Challenge*: חלב האשה, does "ball up" before coming out – but isn't a מעיין
 3. *Rather*: it must "ball up" (excluding דם) and, if not exuded, be reabsorbed in body (excluding חלב האשה)
 - a. *Challenge*: why not infer from זוב (which isn't היוצא מפי האמה) (a: זוב is more severe, as it is מטמא אחרים)

VI Discussion re שרץ ר"ל (only moist, per v. 14 – במתם) if a שרץ dries out and its exoskeleton is intact, still טמא

- a *Challenge*: our משנה
- i *Answer* (ר' יצחק): if it is entire, מטמא even if dry; if a piece – must be moist, per resolution of בהם/מהם (v. 14)
 - ii *Parallel*: resolution to problem of burnt-up שרץ being מטמא (if entire – מטמא, if a piece, not מטמא)

VII Analysis of requirement of soaking –

- a *Question* (ר' ירמיה): must it be soaked in lukewarm water the whole time, or just at the beginning?
- i *Answer*: dispute between יהודה בן נקוסא (only at beginning) and רשב"ג (entire time)

VIII Analysis of יוסי's dissent: שמואל – only טהור from כזית, but is still מטמא רקב (support from ברייתא)